

An Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach Scéim 2015 – 2018

De réir Alt 11 d'Acht na
dTeangacha Oifigiúla 2003

Clár

1	Tús Eolais/Cúlra.....	5
1.1	Tús Eolais/Cúlra.....	6
1.2	Treoirlínte maidir le hUllmhú Scéime	6
1.3	Ábhar na Scéime Teanga	7
1.4	Dáta Tosach Feidhme na Scéime	8
1.5	Forbhreathnú ar an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach	8
1.5.1	Fís	8
1.5.2	An Institiúid	9
1.5.3	Custaiméirí agus Cliaint.....	10
	Feidhmeanna	11
2	Measúnú ar a mhéad agus atá fáil ar sheirbhísí trí Ghaeilge cheana féin	13
2.1	Measúnú ginearálta ar leibhéal na seirbhísí Gaeilge san Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach.....	14
2.2	Oifig an Uachtaráin	15
2.2.1	Cumarsáid	15
2.2.2	Tionscadail	15
2.3	Feidhm an Chláraitheora.....	15
2.3.1	Cúrsaí Mac Léinn	15
2.3.2	Forbairt agus Caighdeán Oideachais	15
2.3.3	Leabharlann.....	15
2.3.4	An tlonad don Fhoghlaim Ar Líne	16
2.4	Rúnaí/Rialtóir Airgeadais	16
2.4.1	Acmhainní Daonna	16

2.4.2	Airgeadas	17
2.5	Oibríochtaí Forbartha agus Gnó.....	17
2.5.1	Eastáit.....	17
2.5.2	Teicneolaíocht Faisnéise	17
2.5.3	Aistriú Teicneolaíochta agus Nuálaíocht	17
2.6	Scoil na hInnealtóireachta agus an Dearaidh.....	18
2.7	Scoil an Ghnó agus na nEolaíochtaí Sóisialta	18
2.8	Scoil na hEolaíochta	18
3	Feabhas a Chur ar Sheirbhísí atá le Soláthar go Dátheangach.....	19
3.1	Réamhrá	20
3.2	Grúpa Oibre Gaeilge na hInstitiúide Teicneolaíochta, Sligeach	20
3.3	Modh Cumarsáide leis an bPobal	21
3.3.1	Réamheolaire	21
3.3.2	Foirmeacha iarratais / Bróisiúir / Bileoga Eolais	21
3.3.3	Foilseacháin Ilchineálacha.....	22
3.3.4	Láithreán Gréasáin	22
3.3.5	Ríomhphost	23
3.3.6	Comhfhreagras Ginearálta	23
3.3.7	Fógraí ó Bhéal.....	24
3.3.8	Feidhmiú an Fháiltithe	24
3.3.9	Caidreamh Poiblí	24
3.4	Aistriúchán agus Seirbhísí Tacaíochta eile don Ghaeilge	24
3.5	Oiliúint, Forbairt agus Tacaíocht don Fhoireann	25
3.5.1	Oiliúint, Forbairt agus Tacaíocht do Ghrúpa Oibre na Gaeilge	25
3.5.2	Breis Oiliúna agus Tacaí Forbartha	26

3.6	Tuairimí a Athrú i measc na Foirne Ginearálta.....	27
4	Monatóireacht agus Athbhreithniú.....	29
4.1	Monatóireacht agus Athbhreithniú.....	30
5	An Pobal a Chur ar an Eolas faoin Scéim	31
5.1	An pobal a chur ar an eolas faoin scéim	32
6	Aguisín I: Fógra Poiblí.....	33
7	Aguisín II: Achoimre ar na Gealltanais atá Déanta faoin Scéim seo, agus Amscála	35

1 Tús Eolais/Cúlra

1.1 Tús Eolais/Cúlra

Chuir an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach an scéim seo i dtoll a chéile de réir Alt 11 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 (dá ngairtear 'an tAcht' ina dhiaidh seo). Déanann Alt 11 foráil do chomhlachtaí poiblí dréacht-scéim reachtúil a ullmhú ina sonrú na seirbhísí a chuirfidh siad ar fáil:

- trí mheán na Gaeilge amháin,
- trí mheán an Bhéarla amháin, agus
- trí mheán na Gaeilge agus an Bhéarla araon

Ní mór do chomhlachtaí poiblí freisin cur síos a dhéanamh ar na bearta atá le glacadh acu chun a chinntiú go ndéanfar aon seirbhísí nach soláthraíonn an comhlacht trí mheán na Gaeilge a sholáthar amhlaidh laistigh de thréimhse ama atá aontaithe.

1.2 Treoirínte maidir le hUllmhú Scéime

Cuireadh an scéim seo i dtoll a chéile ag féachaint do na treoirínte a d'fhoilsigh an tAire Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta.

Cuireadh fógra poiblí sa Sligo Champion an 26 Samhain 2013 de réir Alt 13 inar tugadh cuireadh d'aon pháirtí leasmhar uiríoll a dhéanamh i ndáil le hullmhú na dréacht-scéime de réir Alt 11. Ní bhfuarthas aon uiríoll ón bpobal.

Cuireadh fógra ar thairseach ríomhphoist fhoireann an champais an 15 Eanáir 2014 inar tugadh cuireadh d'aon bhall foirne a mbeadh suim acu ann freastal ar chruinniú chun plé a dhéanamh ar bhealaí chun tacú leis an nGaeilge san Institiúid. D'fhreastail líon beag den fhoireann ar an gcruinniú seo agus phléigh siad bealaí ina bhféadfaí seirbhísí i nGaeilge agus úsáid na Gaeilge san Institiúid a fheabhsú.

Seoladh ríomhphost trí Aontas na Mac Léinn ar an Déardaoin 27 Feabhra 2014 inar tugadh cuireadh do mhic léinn moltaí a chur ar aghaidh chuig Leabharlannaí na hInstitiúide maidir le seirbhísí trí Ghaeilge nó úsáid na Gaeilge. Go nuige seo, is mac léinn amháin atá tar éis freagairt le moltaí chun an Ghaeilge a chur chun cinn ar an gcampas.

1.3 Ábhar na Scéime Teanga

Is i trí mheán an Bhéarla a chuirtear seirbhísí ar fáil san Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach i láthair na huaire. Tá Gaeilge labhartha ag líon teoranta den fhoireann agus Gaeilge scríofa ag líon níos lú fós. Is iad seo tosaíochtaí na Scéime:

- An t-éileamh ar sheirbhísí trí Ghaeilge a mheas agus monatóireacht ar dhéanamh air
- Feasacht a chruthú i measc na foirne maidir le hábhar agus cuspóir na scéime
- Oiliúint a chur ar fáil do bhaill foirne chun go mbeidís in ann an Ghaeilge a úsáid
- Cloí le rialacháin an Achta
- Cinntiú go gcuirfean an Scéim i bhfeidhm go héifeachtach agus go gcuirfean i gcrích na gealltanais a tugadh

1.4 Dáta Tosach Feidhme na Scéime

Tá an scéim daingnithe ag an Aire Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta agus beidh éifeacht aici ón 16 Feabhra 2015. Fanfaidh an scéim i bhfeidhm ar feadh tréimhse 3 bliana ón dáta sin nó go dtí go mbeidh scéim nua daingnithe ag an Aire de bhun alt 15, cibé acu is déanaí.

1.5 Forbhreathnú ar an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach

1.5.1 Fís

A bheith ina hOllscoil Teicneolaíochta a spreagann forbairt shóisialta agus eacnamaíoch réigiún Chonnacht-Uladh agus a bheith ina ceannródaí san fhoghlaim ar líne.

Aithneofar sna bealaí seo muid faoin mbliain 2020

- **Céimithe** atá aitheanta as na bealaí a gcuireann siad eolas i bhfeidhm san ionad oibre – go háitiúil, go náisiúnta, go hidirnáisiúnta – agus as a dtiomantas don fhoghlaim ar feadh an tsaol
- **Gníomhaíocht agus Rannpháirtíocht** atá oscailte do riachtanais na tionsclaíochta áitiúla agus an phobail áitiúil, agus a chomhlíonann na riachtanais sin
- **Taighde** atá aitheanta go hidirnáisiúnta i sainréimsí a bhfuil sé roghnaithe ag an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach barr feabhais a bhaint amach iontu
- **Idirnáisiúnú** ár gcampais trí inaistritheacht mac léinn agus ball foirne chomh maith le cáilíochtaí atá níos inaistrithe
- **Baill foirne** atá aitheanta as a dtacaíocht do mhic léinn, a dtiomantas do mhisean na hInstitiúide agus a ndíograis i dtaca le fás, foghlaim agus forbairt agus seirbhís ar ardchaighdeán a chur ar fáil

- **Comhoibriú** le hinstitiúidí ardoideachais eile, eagraíochtaí proifisiúnta agus comhpháirtithe tionscail, go háirithe áit ar léir gur mó is féidir a bhaint amach trí chomhghníomhaíocht agus comhroinnt eolais

1.5.2 An Institiúid

Tá athrú ó bhonn tagtha ar an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach ó bunaíodh í sa bhliain 1971 mar Cheardcholáiste Réigiúnach (RTC) ina raibh cúrsaí teastais dhá bhliain á dtairiscint do níos lú ná 100 mac léinn. Anois is institiúid ardoideachais aitheanta í a chuireann clár ar fáil do bhreis is 6,000 mac léinn. Is institiúid í a spreagann agus a thacaíonn le forbairt réigiún an Iarthuaiscirt, agus a ullmhaíonn céimithe don earnáil idirnáisiúnta. Fágann an borradh sin go bhfuil rochtain ar ardoideachas curtha ar fáil ag an Institiúid san Iarthuaisceart, ar réigiún é nach raibh a leithéid ar fáil ach ar bhonn teoranta ann san am a caitheadh.

Tá an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach suite ar champas 70 acra den chéad scoth a chuireann timpeallacht foghlama agus áiseanna fóillíochta ar an gcaighdeán is airde ar fáil do mhic léinn. Cuireann na trí scoil, Scoil an Ghnó agus na nEolaíochtaí Sóisialta, Scoil na hInnealtóireachta agus an Dearaidh agus Scoil na hEolaíochta, raon clár ar fáil trína mbaintear amach cáilíochtaí ó Leibhéal 6 go Leibhéal 10 ar an gCreat Náisiúnta Cáilíochtaí (NFQ). Tá athrú as cuimse tagtha ar an gcampas le 5 bliana anuas trí chlár caipitil forbartha €35 milliún a n-áirítear leis na háiseanna seo a leanas:

- Athchóiriú agus uasghrádú ar an timpeallacht foghlama chun go dtiocfadh sí le riachtanais oideolaíochta nua-aimseartha
- Áis thiomnaithe le haghaidh Seirbhísí do Mhic Léinn, áis a fhreastalaíonn ar riachtanais líon mór mac léinn éagsúil
- Leabharlann Yeats ina bhfuil 700 spás agus 13 sheomra seimineár le haghaidh staidéar grúpa

- Leathnú ar áiseanna spóirt agus fóillíochta ar an gcampas lena n-áirítear 3 pháirc imeartha, raon reatha sintéiseach lasmuigh agus feabhsuithe ar Láthair Chnoc na Riabh chun freastal ar lucht féachana de 1,500
- Anuas air sin, cuireadh bailchríoch ar na háiseanna seo a leanas sa bhliain 2014:
 - Foirgneamh Eolaíochta ina bhfuil bunsaotharlann 80 stáisiún, 11 sainsaotharlann, 3 shaotharlann foghlama ar líne chomh maith le seomraí ranga breise. Fágfaidh an foirgneamh nua seo méadú de 4,300 m² chun freastal ar líon na mac léinn eolaíochta atá ag dul i méid i gcónaí
 - Bialann atá in ann freastal ar 600

1.5.3 Custaiméirí agus Cliaint

Is iad na mic léinn príomhchustaiméirí na hInstitiúide agus tá dualgas cúraim ar leith uirthi ina leith siúd. Bíonn sí i bpáirt freisin le hinstitiúidí agus gníomhaireachtaí oideachais eile agus leis an bpobal trí chéile. Is liosta é seo a leanas dá príomhchustaiméirí agus cliaint, ach ní liosta uileghabhálach é:

- An tÚdarás um Ard-Oideachas (HEA)
- An Roinn Oideachais agus Scileanna
- Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann (QQI)
- Institiúidí Teicneolaíochta na hÉireann
- An Chomhairle um Thaighde in Éirinn
- Comhlachas Tráchtála Shligigh
- Boird Oideachais agus Oiliúna (Coistí Gairmoideachais mar a bhíodh)
- Comhairlí Contae
- Fiontraíocht Éireann

- Údarás Forbartha Tionscail na hÉireann
- Fáilte Éireann
- An Chomhairle Ealaíon
- Innealtóirí Éireann
- An Chomhairle Mhúinteoireachta
- Braisle Réigiúnach an Iarthair/an Iarthuaiscirt
- Tionól Réigiúnach na Teorann, Lár Tíre agus an Iarthair.
- SOLAS (FÁS mar a bhí)

Feidhmeanna

Feidhm	Rannóg
An tUachtarán	Cumarsáid
	Tionscadail
Feidhm an Chláraitheora	Gnóthaí Mac Léinn
	Taighde
	Forbairt agus Caighdeán Oideachais
	Leabharlann
	An tIonad don Fhoghlaim Ar Líne
Rúnaí/Rialtóir Airgeadais	Acmhainní Daonna
	Airgeadas
Oibríochtaí Forbartha agus Gnó	Eastáit
	Teicneolaíocht Faisnéise
	Aistriú Teicneolaíochta agus Nuálaíocht

Scoil na hInnealtóireachta agus an Dearaidh	Innealtóireacht Shibhialta agus Tógáil
	Ríomhaireacht agus Cleachtais Chruthaitheacha
	Innealtóireacht Mheicniúil agus Leictreonach
Scoil an Ghnó agus na nEolaíochtaí Sóisialta	Gnó
	Na hEolaíochtaí Sóisialta
	Margaíocht, Turasóireacht agus Spórt
Scoil na hEolaíochta	Na hEolaíochtaí Beatha
	Eolaíocht an Chomhshaoil

2 Measúnú ar a mhéad agus atá fáil ar sheirbhísí trí Ghaeilge cheana féin

2.1 Measúnú ginearálta ar leibhéal na seirbhísí Gaeilge san Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach

Is í an phríomhfheidhm atá ag an Acht ná a chinntiú go mbeidh fáil níos fearr ar sheirbhísí poiblí trí Ghaeilge agus go mbeidh siad ar chaighdeán níos airde.

Is í an phríomhfheidhm atá ag an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach cláir oideachais den scoth a chur ar fáil agus faoi láthair is trí mheán an Bhéarla a dhéantar é sin.

Bíonn caidreamh ag an Institiúid le mic léinn, le baill foirne agus leis an bpobal trína feidhm riaracháin agus trí sheirbhísí éagsúla. Áirítear leis na seirbhísí sin an Oifig Iontrála, Oifig na Scrúduithe, Seirbhísí do Mhic Léinn, Seirbhísí Teicneolaíochta Faisnéise agus Leabharlann Yeats. Is trí Bhéarla a chuirtear beagnach gach ceann de na seirbhísí sin ar fáil faoi láthair. Tá mioneisceachtaí ann, leithéidí an chomhéadain ilteangaigh (a n-áirítear Gaeilge leis) ar ghléas iasachtaí féinseirbhíse mearsheiceála na Leabharlainne.

Cuireann an Institiúid roinnt cáipéisí reachtúla ar fáil. Foilsítear an Tuarascáil Bhliantúil agus na Cuntais Airgeadais go dátheangach faoi láthair. Cuireann an Institiúid fógraí ar shuíomhanna cosúil le publicjobs.ie ó am go chéile agus d'fhéadfadh sé go mbeadh fógra dátheangach riachtanach.

Tá grúpa beag den fhoireann a bhfuil buneolas acu ar an teanga agus a mbeadh spéis acu oibriú léi agus tríthi. Tá grúpa níos leithne ann a bhfuil meon dearfach acu i leith na teanga.. Baineadh triail as Cumann Gaelach ach níor mhair sé, agus eagraíodh roinnt imeachtaí Leabharlainne le haghaidh Sheachtain na Gaeilge. Reachtáladh ranganna Gaeilge ó am go chéile.

Leagtar amach thíos an staid maidir le soláthar seirbhísí/gníomhaíochtaí agus leibhéal na seirbhísí atá á gcur ar fáil i nGaeilge ag rannóga éagsúla laistigh den Institiúid.

2.2 Oifig an Uachtaráin

2.2.1 Cumarsáid

Tá an Bainisteoir Cumarsáide freagrach as cláir cumarsáide inmheánacha agus sheachtracha agus as an gcaidreamh leis na meáin

Soláthar don Ghaeilge: Ní chuireann an Bainisteoir Cumarsáide aon seirbhís ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair

2.2.2 Tionscadail

Tá ról faoi leith ag an mBainisteoir Tionscadal ó thaobh caidreamh na hInstitiúide le Comhaontas Chonnacht-Uladh a bhainistiú

Soláthar don Ghaeilge: Ní chuireann an Bainisteoir Tionscadal aon seirbhís ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair

2.3 Feidhm an Chláraitheora

2.3.1 Cúrsaí Mac Léinn

Tá Rannóg na Mac Léinn freagrach as earcú mac léinn, lena n-áirítear caidreamh na hInstitiúide leis an Lár-Oifig Iontrála. Tá an Rannóg seo freagrach freisin as seirbhísí do mhic léinn, lena n-áirítear sláinte, rochtain etc.

Soláthar don Ghaeilge: Ní chuireann Rannóg na Mac Léinn aon seirbhís ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair

2.3.2 Forbairt agus Caighdeán Oideachais

Tá an Rannóg seo freagrach as próiseas na scrúduithe.

Soláthar don Ghaeilge: Ní chuireann Forbairt agus Caighdeán Oideachais aon seirbhís ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair

2.3.3 Leabharlann

Tacaíonn an Leabharlann le foghlaim agus taighde na hInstitiúide trí acmhainní agus seirbhísí faisnéise a sholáthar, mar aon le spásanna foghlama agus oiliúint i

litearthacht faisnéise. Cuirtear an tseirbhís ar fáil i bhFoirgneamh Leabharlann Yeats agus ar líne freisin trí láithreán gréasáin na Leabharlainne agus trí Moodle.

Soláthar don Ghaeilge:

- Tá bailiúchán maith de leabhair Ghaeilge agus de leabhair a bhaineann leis an Léann Ceilteach sa Leabharlann
- Bíonn taispeántais, cinn a bhaineann leis an nGaeilge ina measc, ar bun sa Leabharlann
- Tá comhéadan ilteangach (leis an nGaeilge san áireamh) ar an ngléas iasachtaí féinseirbhíse mearsheiceála
- Tá cumas teoranta ag an leabharlann ceisteanna fhreagairt agus deileáil le comhfhreagras i nGaeilge

2.3.4 An tlonad don Fhoghlaim Ar Líne

Déanann an tlonad don Fhoghlaim Ar Líne bainistiú agus forbairt ar oibríochtaí foghlama ar líne na hInstitiúide. Cuireann an tlonad raon cúrsaí fochéime agus iarchéime ar fáil do chianfhoghlaiméoirí in Éirinn agus thar lear. Cuireann an tlonad don Fhoghlaim Ar Líne ollchúrsaí oscailte ar líne (*Massive Open Online Courses*) ar fáil freisin.

Soláthar don Ghaeilge: Ní chuireann an tlonad don Fhoghlaim Ar Líne aon seirbhís ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair.

2.4 Rúnaí/Rialtóir Airgeadais

2.4.1 Acmhainní Daonna

Tá an Oifig Acmhainní Daonna freagrach as baill foirne a earcú, oiliúint agus forbairt foirne agus aoisliúntais na foirne.

Soláthar don Ghaeilge:

- Fógraítear poist go dátheangach nuair a n-éilítear é ar shuíomhanna ar líne cosúil le publicjobs.ie

2.4.2 Airgeadas

Tá Rannóg an Airgeadais freagrach as cuntais na hInstitiúide

Soláthar don Ghaeilge:

- Foilsítear Cuntais Reachtúla go dátheangach

2.5 Oibríochtaí Forbartha agus Gnó

2.5.1 Eastáit

Tá Oifig na nEastát freagrach as an gcampas fisiciúil, lena n-áirítear foirgnimh, tailte, fóntais, glanadh, cothabháil agus comharthaíocht.

Soláthar don Ghaeilge:

- Tá Oifig na nEastát freagrach as córas comharthaíochta an champais atá dátheangach (Gaeilge/Béarla)

2.5.2 Teicneolaíocht Faisnéise

Tá an Rannóg Teicneolaíochta Faisnéise freagrach as cruá-earraí agus bogearraí TF, as líonraí agus slándáil líonraí agus as láithreán gréasáin na hInstitiúide

Soláthar don Ghaeilge: Ní chuireann an Rannóg Teicneolaíochta Faisnéise aon seirbhís ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair

2.5.3 Aistriú Teicneolaíochta agus Nuálaíocht

Tá an Rannóg um Aistriú Teicneolaíochta agus um Nuálaíocht freagrach as an Ionad Nuálaíochta, áit a bhfuil raon comhlachtaí nua-thionscanta lonnaithe. Tá sí freagrach freisin as gnásanna teagmhála idir an Institiúid agus Fiontair Réigiúnacha.

Soláthar don Ghaeilge: Ní chuireann an Rannóg um Aistriú Teicneolaíochta agus um Nuálaíocht aon seirbhís ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair.

2.6 Scoil na hInnealtóireachta agus an Dearaidh

Cuireann an scoil cláir ar fáil ag leibhéal fochéime agus iarchéime trí Roinn na hInnealtóireachta Sibhialta agus Tógála, Roinn na Ríomhaireachta agus na gCleachtas Cruthaitheach agus Roinn na hInnealtóireachta Meicniúla agus Leictreonaí.

Soláthar don Ghaeilge: Ní chuireann Scoil na hInnealtóireachta agus an Dearaidh aon seirbhís ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair

2.7 Scoil an Ghnó agus na nEolaíochtaí Sóisialta

Cuireann an scoil cláir ar fáil ag leibhéal fochéime agus iarchéime trí Roinn an Ghnó, Roinn na nEolaíochtaí Sóisialta agus Roinn na Margaíochta, na Turasóireachta agus an Spóirt

Soláthar don Ghaeilge: Ní chuireann Scoil an Ghnó agus na nEolaíochtaí Sóisialta aon seirbhís ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair

2.8 Scoil na hEolaíochta

Cuireann an scoil cláir ar fáil ag leibhéal fochéime agus iarchéime trí Roinn na nEolaíochtaí Beatha agus Roinn na hEolaíochta Comhshaoil.

Soláthar don Ghaeilge: Ní chuireann Scoil na hEolaíochta aon seirbhís ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair.

3 Feabhas a Chur ar Sheirbhísí atá le Soláthar go Dátheangach

3.1 Réamhrá

Níl an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach ag tuar go mbeidh éileamh díreach ann cúrsaí a chur ar fáil trí Ghaeilge. Ach tá Comhaontas Chonnacht-Uladh bunaithe aici i gcomhar le hInstitiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Maigh Eo agus le hInstitiúid Teicneolaíochta Leitir Ceanainn, comhaontas a bhfuil sé mar aidhm aige Ollscoil Teicneolaíochta a bhunú. Oibríonn an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach i gcomhar leis na hInstitiúidí sin freisin agus le hOllscoil na hÉireann, Gaillimh i mBraisle Réigiún an Iarthair. Tá na hInstitiúid seo aitheanta as seirbhísí a chur ar fáil do cheantair Ghaeltachta, agus bheadh IT Shligigh sásta an fhéidearthacht a fhiosrú go mbeadh sé páirteach i gcláir a chur ar fáil do cheantair Ghaeltachta sa todhchaí.

3.2 Grúpa Oibre Gaeilge na hInstitiúide Teicneolaíochta, Sligeach

Tá suim ag grúpa beag den fhoireann oibriú trí Ghaeilge agus ar thionscadail a bhaineann leis an nGaeilge, mar a luadh i Rannán 0 thuas. Táthar ag moladh go ndéanfaí Grúpa Oibre Gaeilge as an ngrúpa seo a thiocfaidh le chéile ar bhonn rialta chun na feabhsuithe atá molta don tseirbhís i nGaeilge a bhfuil cur síos orthu thíos a chur chun cinn. Reáchtálfar cruinnithe an ghrúpa seo i nGaeilge a mhéid agus is féidir.

Bíodh is go raibh an anailís i gCaibidil 2 bunaithe ar ghrádlathas riaracháin na hInstitiúide lena gcuimsítear Scoileanna agus Ranna, beidh na moltaí seo a leanas trasrannach go ginearálta agus bunaithe ar thrí théama:

- Modh Cumarsáide leis an bPobal
- Oiliúint Foirne, Oideachas agus Forbairt
- Tuairimí a Athrú

3.3 Modh Cumarsáide leis an bPobal

Déanann an Institiúid cumarsáid leis an bpobal trí na meáin seo a leanas den chuid is mó agus is trí Bhéarla a dhéantar faoi láthair í.

- Réamheolaire
- Foirmeacha iarratais / Bróisiúir / Bileoga Eolais
- Foilseacháin ilchineálacha
- Láithreán Gréasáin
- Ríomhphost
- Litreacha
- Cumarsáid ó bhéal
- Caidreamh Poiblí.

Tá na gealltanais seo a leanas á ndéanamh i ndáil leis an scéim teanga seo.

3.3.1 Réamheolaire

Níl an Institiúid ag súil go gcuirfí an réamheolaire ar fad ar fáil go dátheangach i rith na scéime seo i bhfianaise na srianta atá ar acmhainní faoi láthair. Cuirfear ceanteidil rannán agus teidil clár sa réamheolaire ar fáil go dátheangach. Cuirfear ábhar atá dírithe go sonrach ar an margadh idirnáisiúnta ar fáil sa teanga atá cuí don mhargadh sin.

Amscála: Eagrán 2016/2017 den réamheolaire

3.3.2 Foirmeacha iarratais / Bróisiúir / Bileoga Eolais

Eiseofar foirmeacha iarratais díreacha do mhic léinn fochéime agus iarchéime go dátheangach. Cuirfear tús le clár chun bróisiúir agus bileoga eolais a thairgeadh go dátheangach ag tosnú leis an leabharlann. Foilseofar tuarascálacha comhairleoirí agus saintuairiscí teicniúla sa teanga inar cuireadh i láthair ó thús iad.

Amscála: An chéad uair eile a phriontálfar foirmeacha iarratais

3.3.3 Foilseacháin Ilchineálacha

3.3.3.1 Leabhrán Bhronnadh na gCéimeanna

Foilsítear leabhrán bhronnadh na gcéimeanna do shearmanas bhronnadh na gcéimeanna, arb iad ainmneacha na mac léinn agus a gcéimeanna is ábhar go príomha dó. Beidh na rannáin seo a leanas dátheangach:

- Leathanaigh thosaigh
- Teidil na gcúrsaí agus na glár

Amscála: Faoi dheireadh Bhliain 2 den scéim

3.3.3.2 An Iris *Connect*

Is iris de chuid na hInstitiúide é *Connect* a fhoilsítear go bliantúil. Foilseofar alt amháin i nGaeilge in aghaidh an eagráin.

Amscála: Faoi dheireadh Bhliain 2 den scéim

3.3.4 Láithreán Gréasáin

Tá láithreán gréasáin na hInstitiúide dinimiciúil agus bíonn sé ag athrú de shíor. Tá sé tábhachtach an t-ábhar i nGaeilge a choinneáil chomh cothrom le dáta is atá an t-ábhar i mBéarla. Bíonn baill éagsúla foirne ag soláthar ábhar i mBéarla don suíomh ach is ar líon an-bheag den fhoireann, nó duine amháin fiú, ón nGrúpa Oibre Gaeilge a bheidh an fhreagracht an t-ábhar i nGaeilge a chothabháil. Ba cheart, mar sin, glacadh le cur chuige réalaióch don ábhar Gaeilge ar an láithreán agus béim a chur ar inmhathnach. Moltar go n-ullmhófaí eolas achomair faoin Institiúid, agus go mbeidh naisc ann go dtí príomhrannáin an láithreáin, agus go mbeidh rochtain air ó nasc Gaeilge ar an bpríomhleathanach. Ba cheart go bhfaigheadh baill de Ghrúpa Campais na Gaeilge oiliúint faoin gcaoi

le córas bainistíochta inneachair na hInstitiúide a úsáid, agus ba cheart grúpa beag a eagrú ar bhonn sealaíochta chun an leathanach eolais i nGaeilge a athbhreithniú agus a thabhairt chun dáta.

Amscála: Deireadh Bhliain 1 den scéim

Tá cuardach catalóige le fáil ar láithreán gréasáin na Leabharlainne. Treoróidh nasc breise an t-úsáideoir chuig scáileán cuardaigh a mbeidh téacs córais i nGaeilge air.

Amscála: Deireadh Bhliain 2 den scéim

3.3.5 Ríomhphost

Níl séanadh ríomhphoist ag an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach faoi láthair. Nuair a thugtar ceann isteach, beidh sé dátheangach (Gaeilge/Béarla).

Amscála: Bliain 3 den scéim

Cuirfear freagra caighdeánaithe ar fáil do gach ball foirne chun déileáil le fiosrúcháin ríomhphoist i nGaeilge chomh maith le liosta ainmneacha bhaill an Ghrúpa Oibre Gaeilge ar féidir fiosrúcháin a sheoladh ar aghaidh chucu.

Amscála: Bliain 1 den scéim

3.3.6 Comhfhreagras Ginearálta

Ainmneoidh an Institiúid ball foirne tiomnaithe, nó baill fhoirne mar is cuí, chun a bheith freagrach as freagra a thabhairt sa teanga chéanna nuair a dhéanann duine cumarsáid i scríbhinn trí Ghaeilge (rud atá ina oibleagáid reachtúil). Cuirfear oiliúint chuí ar fáil don bhall/do na baill foirne a ainmneofar.

Amscála: Bliain 1 den scéim

3.3.7 Fógraí ó Bhéal

Cinntoidh an Institiúid ag obair go mbeidh fógraí réamhthaifeadta ó bhéal ag cloí le hAcht na dTeangacha Oifigiúla 2003.

3.3.8 Feidhmiú an Fháiltithe

Cuirfear oiliúint ar an bhfoireann fáiltithe chun déileáil le fiosrúcháin i nGaeilge ar bhonn pearsanta nó ar an bhfón mar seo a leanas:

- Cuirfear liosta ar fáil dóibh d'ainmneacha na mball foirne atá ar Ghrúpa Oibre na Gaeilge ó fheidhmeanna éagsúla na hInstitiúide agus atá in ann deileáil le fiosrúcháin ina réimse féin trí Ghaeilge.
- Cuirfear liosta de fhrásaí bunúsacha ar fáil do bhaill foirne an fháiltithe chun fiosrúcháin i nGaeilge a admháil agus a ath-threorú.

Amscála: Bliain 3 den Scéim

3.3.9 Caidreamh Poiblí

Foilseofar preaseisiúint maidir leis an nGaeilge go dátheangach agus go comhuaineach.

Amscála: Láithreach

3.4 Aistriúchán agus Seirbhísí Tacaíochta eile don Ghaeilge

Tá ar a laghad ball foirne amháin ag an Institiúid atá in ann aistriúcháin a dhéanamh ar théacsanna gearra cosúil le fógraí earcaíochta. Seolfar cáipéisí níos substaintiúla cosúil le tuarascálacha bliantúla, a gcaithfear iad a aistriú de réir an Achta, chuig comhlachtaí aistriúcháin. Cuirfear iarratas ar thairiscintí amach chun comhlacht aistriúcháin a roghnú.

Amscála: Bliain 2 den Scéim. Cuirfear and dara hiarratas ar thairiscintí amach i mBliain 2 do 2016/17

3.5 Oiliúint, Forbairt agus Tacaíocht don Fhoireann

Sula dtabharfar faoin oiliúint, faoin bhforbairt agus faoi na gníomhaíochtaí tacaíochta atá luaite thíos, tá sé i gceist suirbhé a dhéanamh i measc fhoireann uile na hInstitiúide chun deiseanna le húsáid na Gaeilge san Institiúid a mhéadú. Sa chomhthéacs seo beidh tábhacht ar leith le baill foirne le heolas praiticiúil oibre ar an teanga agus tiomantas lena húsáid i dtimpeallacht oibre agus táthar ag súil le Grúpa Oibre na Gaeilge a chruthú astu sin.

3.5.1 Oiliúint, Forbairt agus Tacaíocht do Ghrúpa Oibre na Gaeilge

Is é Grúpa Oibre na Gaeilge a réiteoidh an chuid is mó de na tionscnaimh a bhfuil cur síos orthu i Rannán 3.3. Cuirfear na tacaí seo a leanas ar fáil:

- Reáchtálfar cruinniú rialta den ghrúpa trí mheán na Gaeilge a mhéid agus is féidir.
- Cuirfear spás ar leataobh ar chóras Moodle na hInstitiúide a mbeidh rannáin air atá dírithe ar Ghrúpa Oibre na Gaeilge chun go gcuirfí ar an eolas iad faoi sheirbhísí agus cáipéisí úsáideacha ar líne etc. agus chun fóram plé a chur ar fáil. Is í an Ghaeilge teanga na rannán sin.
- Oiliúint inmheánach faoi fhoclóirí atá ar fáil ar líne, córas bunúsach bainistíochta inneachair don ghréasán, córas teachtaireachtaí fóin etc.
- Feasacht a chothú maidir le hacmhainní agus eagraíochtaí a thacaíonn le hobair phraiticiúil i nGaeilge
- Rochtain ar fhoilseacháin i nGaeilge ar líne agus i gcló
- Rochtain ar phacáistí féinmhúinte agus ar ghraiméir chun líofacht agus cruinneas na teanga a fheabhsú
- Rochtain agus tacaíocht airgid chun tabhairt faoi mheánchúrsaí nó ardchúrsaí cuí a chuirtear ar fáil go háitiúil nó ar líne

Amscála: Moltar go gcuirfí tacaí ar fáil agus go bhforbrófaí nósanna imeachta i rith Bhliain 1 den Scéim

3.5.2 Breis Oiliúna agus Tacaí Forbartha

Cuirfear na tacaí seo a leanas ar fáil chun dearcadh dearfach i leith na Gaeilge a chothú san Institiúid:

- Déanfar iarracht bunrang Gaeilge a eagrú chun go dtógfaí ar bhuninniúlacht teanga agus go bhforbrófaí eolas oibre ar Ghaeilge shimplí scríofa agus labhartha.
- Beidh rannáin dháttheangacha agus rannáin Bhéarla ar an spás ar Moodle ar tagraíodh dó i Rannán 3.5.1 thuas. Áireofar leis ábhar ar chultúr agus cúlra na Gaeilge agus beidh eolas ann faoi imeachtaí i rith Sheachtain na Gaeilge agus ag amanna eile.
- Seachtain na Gaeilge. Eagrófar imeachtaí Gaeilge sa leabharlann agus déanfar gach iarracht an líon is mó daoine agus is féidir ar an gcampas ar spéis leo an Ghaeilge a mhealladh.
- Seimineár Seachtainiúil: Tús Eolais faoi Chultúr agus Teanga na hÉireann. Moltar go réachtálfar seimineár ag am lóin sa leabharlann uair amháin in aghaidh na seachtaine i rith na bliana acadúla ina ndéiléalfar leo seo a leanas:
 - Roinnt gnéithe de theanga na Gaeilge (mar shampla: an briathar “bí” i gcomparáid leis an gcopail; na hathruithe tosaigh ag tús focal; an briathar i dtosach etc.). Seans go bhféachfar orthu seo mar dheismireáin shuimiúla seachas mar ghramadach phraiticiúil agus is í an aidhm a bheadh leo ná dearcadh nua i leith na teanga a chothú.
 - Gné de stair na Gaeilge
 - Sampla de litríocht na Gaeilge atá aistrithe

- Tabhair faoi deara: D'fhéadfadh ranganna, imeachtaí Sheachtain na Gaeilge agus na seimineáir sheachtainiúla atá molta a bheith oscailte do mhic léinn freisin

Táthar ag súil, le himeacht ama, go gcabhróidh na moltaí seo chun spéis agus tiomantas tuilleadh foirne a fhorbairt agus spreagadh a thabhairt dóibh feabhas a chur ar a n-inniúlacht agus a líofacht ar bhealach praiticiúil, trí chúrsa a dhéanamh nó trí ábhar féinmhúinte a úsáid. Má éiríonn leo, d'fhéadfaidís páirt a ghlacadh i nGrúpa Oibre na Gaeilge ar tagraíodh dó thuas, agus tosú ag glacadh le ról gníomhach i seachadadh seirbhísí i nGaeilge.

Amscála: Táthar ag súil go mbeadh na tacaí sin ann ó Bhliain 2 den Scéim

3.6 Tuairimí a Athrú i measc na Foirne Ginearálta

Grúpa amháin nach gcuirtear san áireamh nuair atá cás na Gaeilge á phlé is ea na mic léinn idirnáisiúnta. Is as tíortha éagsúla san Eoraip iad, i measc tíortha eile. Tugtar tús eolais bunúsach dóibh faoi shochaí agus cultúr na hÉireann agus luífeadh sé le réasún déanamh amhlaidh leis an nGaeilge dóibh siúd a mbeadh spéis acu ann. D'fhéadfadh roinnt de na mic léinn sin a bheith ar an eolas faoin nGaeilge cheana féin mar go bhfuil go leor láithreán Gaeilge ar an Idirlíon, agus tá grúpaí foghlaimeoirí agus cainteoirí in go leor tíortha. I gcás na mac léinn nach bhfuil a fhios acu gur ann don Ghaeilge, d'fhéadfadh ionadh a bheith orthu go bhfuil teanga eile seachas Béarla á labhairt in Éirinn agus seans go mbeadh suim acu freastal ar na seimineáir ag am lóin a luadh thuas ag Rannán 3.5.2. I measc na dtionscnamh eile a bhféadfaí tabhairt fúthu sa chomhthéacs seo, áirítear na cinn seo a leanas:

- Léachtaí ócáideacha faoi Mhionteangacha: D'fhéadfadh meon cúngaigeanta a bheith ag daoine i leith na Gaeilge agus an Achta. D'fhéadfaí breathnú go diúltach ar iarrachtaí chun an Ghaeilge a

athbheochan agus léirítear iad uaireanta mar chur amú airgid. D'fhéadfadh sé a bheith mar thoradh ar léachtaí faoi mhionteangacha, mionteangacha na hEorpa ach go háirithe, go gcuirfí ar a súile do dhaoine gur fiú go mór don tsochaí agus don tír mionteanga a chaomhnú.

- Imeachtaí ina mbíonn cainteoirí Gaeilge líofa nach as Éirinn iad páirteach. Is iomaí duine ar fud an domhain, ina measc roinnt inimirceoirí atá ina gcónaí in Éirinn, a bhfuil ardlíofacht bainte amach acu i nGaeilge. Dá n-eagrófaí a leithéid d'imeacht do dhaoine cosúil leis sin, bheadh an Ghaeilge á taispeáint ar bhealach fabhrach.

Amscála: Dhá léacht i rith thréimhse na scéime

Beidh an Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach airdeallach ar na dualgais atá uirthi nuair atá baill foirne nua á n-earcú aici. Cuirfear gach ball foirne nua ar an eolas faoi na deiseanna agus na tionscnaimh nua a bhfuil cur síos orthu thuas.

4 Monatóireacht agus Athbhreithniú

4.1 Monatóireacht agus Athbhreithniú

Déanfaidh Coiste Feidhmiúcháin na hInstitiúide athbhreithniú ar fheidhmíocht éifeachtach na scéime. Is é Grúpa Oibre na Gaeilge go príomha a dhéanfaidh monatóireacht ar fheidhmiú na scéime go laethúil agus cuirfidh sé tuarascáil faoi dhó sa bhliain chuig Coiste Bainistíochta Sinsearaí agus Oifig/Coiste Feidhmiúcháin na hInstitiúide. Beidh an t-eolas seo a leanas i ngach tuarascáil:

- Achoimre ar an dul chun cinn go dáta ar gach geallantas a tugadh i gCaibidil 3
- Achoimre ar thascanna agus costais aistriúcháin
- Liosta fiosrúcháin a fuarthas agus a freagraíodh i nGaeilge
- Liosta foirmeacha dátheangacha

Scríobhfaidh an Leabharlannaí tuarascáil ag deireadh na scéime ar son Ghrúpa Oibre na Gaeilge ina measfar a mhéid is a cuireadh an scéim i bhfeidhm go rathúil agus ina leagfar amach paraiméadair do scéim sa todhchaí.

5 An Pobal a Chur ar an Eolas faoin Scéim

5.1 An pobal a chur ar an eolas faoin scéim

Cuirfear an pobal ar an eolas faoi ábhar na scéime, mar aon le geallantais agus forálacha na scéime, trí na meáin seo a leanas:

- Preaseisiúint
- Na forálacha a fhógairt
- Scaipeadh ar ghníomhaireachtaí agus eagraíochtaí poiblí cuí trí ríomhphost
- Foilsiú ar láithreán gréasáin na hInstitiúide.

Cuirfear an scéim chun cinn go himheánach mar seo a leanas:

- Cuirfear cóip den scéim ar láithreán gréasáin leabharlann na hInstitiúide agus seolfar nasc chuig an bhfoireann ar fad chomh luath a dhéantar faomhadh uirthi

Tá cóip den scéim seo seolta freisin chuig Oifig Choimisinéir na dTeangacha Oifigiúla.

Is é an leagan Béarla buntéacs na scéime seo.

6 Aguisín I: Fógra Poiblí

Sligo Champion: 26 Samhain 2013

IT Sligo
An Institiúid Teicneolaíochta, Sligeach

**OFFICIAL LANGUAGES ACT 2003
PUBLIC CONSULTATION ON A DRAFT
SCHEME BY
INSTITUTE OF TECHNOLOGY, SLIGO**

For further information and to make a submission
please see our website at www.itsligo.ie

**ACHT NA dTEANGA
COMHAIRLIÚ
DHRÉACHTSCÉIM
AN INSTITIÚID TEICNEOLAÍOCHTA, SLIGO**

Chun aighneacht a dhéanamh
a fháil féach ar ár láithreán

7 Aguisín II: Achoimre ar na Gealltanais atá Déanta faoin Scéim seo, agus Amscála

